

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi

KRR.411.005.01.2022

Pan
Arkadiusz Kulik
Prezes Zarządu
Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A.
Aleja Pokoju 44
42-202 Częstochowa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli
z 19 lipca 2023 r.

I/22/005 Działalność Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A. oraz spółki Jurajski Agro Fresh Park S.A.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A, Aleja Pokoju 44, 42-202 Częstochowa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Arkadiusz Kulik, Prezes Zarządu od 1 października 2022 r. Marek Manikowski, od 12 sierpnia 2022 r. do 30 września 2022 r. - oddelegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu członek Rady Nadzorczej Marzena Kusio, od 6 maja 2022 r. do 7 sierpnia 2022 r. - oddelegowana do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu członek Rady Nadzorczej Miroslaw Matyszczak, Prezes Zarządu, Od 1 stycznia 2017 r. do 17 marca 2022 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Działalność Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A. Nadzór właścicielski sprawowany przez Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. nad spółkami
Okres objęty kontrolą	Lata 2018 – 2022 r. z uwzględnieniem zdarzeń przed i po tym okresie, które miały wpływ na działalność objętą kontrolą
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Kontrolerzy	Dariusz Marszałek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/50/2022 z 13 grudnia 2022 r. Agnieszka Mazur-Śledzińska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/2/2023 z 25 stycznia 2023 r. Kinga Salach, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KRR/51/2022 z 13 grudnia 2022 r. (akta kontroli str. 1-2, 7, 2390a)

II Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. (dalej RFG S.A. lub Spółka) prawidłowo realizował zadania dotyczące działalności turystycznej, prowadzonej w ośrodkach wypoczynkowych „Jurajska Przystań” oraz „Leśna Radość”. Po przeprowadzonej w 2018 r. modernizacji, ośrodek „Jurajska Przystań” odnotował wzrost przychodów, a w 2022 r. wypracował zysk z działalności. Systematycznie wzrastały również przychody ośrodka „Leśna Radość”, a za ostatnie dwa lata wypracowano zysk z działalności.

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. prawidłowo realizował zadania w zakresie utworzenia spółki pod nazwą Jurajski Agro Fresh Park S.A. Akcjonariusze zawiązując spółkę Jurajski Agro Fresh Park S.A. wyposażyli ją w środki finansowe, know-how oraz grunty.

¹ Dz. U. z 2022 r., poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. prawidłowo i skutecznie realizował zadania w zakresie budowy budynku wielorodzinnego przy ul. Botanicznej w Częstochowie. Budowę zrealizowano na własnej nieruchomości ze środków RFG S.A. Powstało 41 lokali mieszkalnych i miejsc postojowych oraz 25 komórek lokatorskich, ze sprzedaży których spółka osiągnęła zysk w kwocie [...]³.

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. w sposób celowy oraz zgodny z założeniami dokonał wydatkowania środków na sporządzenie dokumentów strategicznych Spółki, jednakże przyjęcie przez Zarząd RFG S.A. Strategii RFG S.A. na lata 2021 - 2025 nastąpiło dopiero w listopadzie 2021 r. Procedurę ofertową dotyczącą ww. opracowania rozpoczęto w styczniu 2021 r. (pomimo, że poprzednia wieloletnia strategia obowiązywała do roku 2020).

Ponadto, RFG S.A. nie rozszerzył zakresu swojej działalności o świadczenie usług rachunkowo-księgowych, co było niezgodne z treścią podjętej uchwały i oświadczeń Zarządu w tej sprawie.

RFG S.A. w okresie objętym kontrolą sprawował nadzór właścicielski nad spółkami: Jurajski Agro Fresh Park S.A.⁴, Częstochowa Wiolinowa Sp. z o.o., Hutmar S.A. oraz CM Amicus sp. z o.o. Organy spółek zależnych, co do zasady realizowały swoje zobowiązania wynikające z działań nadzorczych RFG S.A. Nie wszystkie Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej RFG S.A. realizowały nałożone na nie powyższe obowiązki. Częstochowa Wiolinowa Sp. z o.o., w 2022 r. nie przekazywała informacji dotyczących istotnych zdarzeń w Spółce, a informacje finansowe przekazywała nieregularnie. W latach objętych kontrolą CM Amicus nie przekazywało danych na temat kosztów poniesionych przez Spółkę z tytułu sponsoringu, reklamy i usług prawnych. Rady Nadzorcze Spółek nie przekazywały kwartalnych informacji na temat oceny realizacji strategii wieloletniej oraz planu rzeczowo – finansowego. Ponadto Rada Nadzorcza Spółki Częstochowa Wiolinowa Sp. z o.o., nie wywiązywała się z obowiązku przekazywania RFG S.A. kopii podjętych uchwał.

III Opis ustalonego stanu faktycznego kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działalność Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A.

1.1. Działalność turystyczna

Opis stanu faktycznego

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. dysponuje dwoma ośrodkami wypoczynkowymi⁵ nad Zalewem Porajskim, tj. ośrodkiem „Jurajska Przystań” (wcześniej Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji, dalej OSWiR) oraz ośrodkiem „Leśna Radość (wcześniej Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe „Poraj”, dalej CKS „Poraj”).

1.1.1 Ośrodek wypoczynkowy „Jurajska Przystań” (wcześniej Ośrodek Sportów Wodnych i Rekreacji)

³ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej – Dz. U. z 2022 r. poz. 902 tj. w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji – Dz. U. z 2022 r. poz. 1233 tj., Wyłączenie dokonane przez NIK w interesie RFG. S.A.

⁴ Dalej JAFP

⁵ Ośrodki zlokalizowane są w województwie śląskim, w powiecie myszkowskim, gmina Poraj.

Na podstawie przyjętej Strategii RFG S.A. na lata 2015-2020 (aktualizacja)⁶, Zarząd Spółki⁷ w 2016 r. podjął decyzję o modernizacji ówczesnego Ośrodka Sportów Wodnych i Rekreacji. W Strategii tej jako jeden z głównych kierunków rozwoju Spółki wskazano m.in. inwestycje i rozwój usług noclegowo-wypoczynkowych. Koszt opracowania dokumentu Strategia RFG S.A. na lata 2015-2020 (aktualizacja) wyniósł [...]³.

Modernizacja OSWiR polegała na rozbiórce 12 starych, nieposiadających ogrzewania drewnianych domków letniskowych, przebudowie budynku usługowego i gastronomicznego, budowie ośmiu klimatyzowanych domków wypoczynkowych, dwóch wiat oraz zadaszonych miejsca na gromadzenie odpadów stałych. Koszty modernizacji OSWiR wyniosły [...]³. Ośrodek został oddany do użytku w czerwcu 2018 r. jako „Jurajska Przystań”. Zmodernizowany ośrodek wypoczynkowy „Jurajska Przystań” stał się obiektem całorocznym, nowoczesnym, komfortowym, dedykowanym głównie rodzinom z dziećmi oraz klientom biznesowym. Na terenie obiektu powstała strefa relaksu oraz funkcjonowała restauracja i sala konferencyjna.

(akta kontroli str. 12-22, 1146-1149, 1519-1575, 1966-1969)

Po przeprowadzonej modernizacji przychody ośrodka wypoczynkowego „Jurajska Przystań” początkowo wzrastały, z 529,2 tys. zł w 2018 r.⁸ do 925,5 tys. zł w 2019 r. W 2020 r. nastąpił spadek przychodów, wyniosły one 505,2 tys. zł. W latach 2021-2022 przychody wzrosły, wynosząc odpowiednio 751,2 tys. zł i 1 299,1 tys. zł⁹. Zarząd Spółki wyjaśnił, że przychody za 2022 r. obejmowały wynajem całości obiektu na rzecz uchodźców z Ukrainy oraz przychody z realizacji imprez okolicznościowych.

Po przeprowadzonej modernizacji, w latach 2018¹⁰-2021 ośrodek „Jurajska Przystań” generował stratę w wysokości odpowiednio: -411,9 tys. zł, -345,7 tys. zł, -545,9 tys. zł, -302,4 tys. zł. W 2022 r. z działalności ośrodka Spółka osiągnęła zysk w wysokości 7,4 tys. zł.¹¹

Zarząd Spółki wyjaśnił, że strata poniesiona w 2018 r. była spowodowana przekazaniem ośrodka do użytkowania w czerwcu 2018 r. i uzyskiwaniem dopiero od tego czasu przychodów, natomiast wszelkie wydatki, opłaty i koszty ponoszone były przez cały rok.

Strata w 2019 r. spowodowana była m.in. wyższymi kosztami zatrudnienia oraz zużycia mediów i materiałów ze względu na zmianę formy działalności ośrodka na obiekt całoroczny, amortyzacją wynikającą z kwoty przeznaczonej na modernizację ośrodka, kosztami reklamy w związku z koniecznością promowania nowej marki oraz prowizjami dla pośredników turystycznych na podstawie zawartych umów o współpracy.

Spadek przychodów oraz strata w latach 2020-2021 były spowodowane czasowym zamknięciem obiektu z powodu pandemii SARS-COV2.

⁶ We wrześniu 2016 r. opracowany został dokument Wieloletni Plan Strategiczny Spółki RFG S.A. na lata 2015-2020 Strategia Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A. na lata 2015-2020 Aktualizacja, dalej Strategia RFG S.A. na lata 2015-2020 (aktualizacja).

⁷ W składzie powołanego w 2016 r. Zarządu RFG S.A. byli Mirosław Matyszczak (Prezes) i Artur Sokołowski (Wiceprezes).

⁸ W związku z przekazaniem ośrodka do użytkowania w czerwcu 2018 r., uzyskane przychody dotyczyły niepełnego roku.

⁹ Wstępne dane za 2022 r., według stanu na dzień 1 lutego 2023 r.

¹⁰ Ośrodek wypoczynkowy „Jurajska Przystań” został oddany do użytku w czerwcu 2018 r.

¹¹ Wstępne dane za 2022 r., według stanu na dzień 1 lutego 2023 r.

Zarząd RFG S.A. wyjaśnił, że „(...) tylko całoroczne obłożenie obiektu daje możliwość wypracowania dodatniego wyniku finansowego.” W celu pozyskania nowych klientów organizowano szkolenia, wydarzenia tematyczne, jednodniowe wycieczki dla dzieci ze szkół i przedszkoli, produkowano materiały promocyjne, prowadzono akcje informacyjne skierowane do podmiotów działających w branży turystycznej i szkoleniowej, promowano swoją ofertę turystyczną, gastronomiczną m.in. podczas targów ślubnych¹² i Europejskiego Kongresu Gospodarczego¹³, a także za pośrednictwem strony internetowej ośrodka¹⁴ i mediów społecznościowych.

W celu maksymalnego wykorzystania obiektu i wypracowania w perspektywie najbliższych kolejnych lat dodatniego wyniku finansowego z działalności ośrodka „Jurajska Przystań”, Zarząd RFG S.A. podjął działania polegające m.in. na przyjęciu nowego cennika usług¹⁵ pozwalającego na zrekomensowanie wysokich kosztów inflacji, zmniejszeniu kosztów zużycia energii z związku z planowanym zamontowaniem instalacji fotowoltaicznej¹⁶, stworzeniu letniej kawiarni, zwiększeniu zakwaterowania przez grupy zorganizowane, a w perspektywie kolejnych lat – zwiększeniu bazy noclegowej i dydaktycznej (uzależnione od możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego). W 2023 r. Zarząd RFG S.A. przyjął do stosowania Kampanię Marketingową¹⁷ dla ośrodków wypoczynkowych „Jurajska Przystań” oraz „Leśna Radość”. W związku udostępnieniem od marca 2022 r. ośrodka „Jurajska Przystań” w całości na potrzeby zakwaterowania uchodźców z Ukrainy, założono dwa warianty kampanii w zależności od możliwego rozwoju sytuacji, tj. pozostawania w 2023 r. uchodźców na terenie ośrodka lub systematycznego opuszczania obiektu przez uchodźców i możliwości prowadzenia bieżącej działalności.

(akta kontroli str. 16-22, 1867-1869, 1970-2017)

1.1.2. Ośrodek „Leśna Radość (wcześniej Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe „Poraj”)

W 2015 r. Spółka oddała w dzierżawę Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe „Poraj”. Ówczesna Prezes Zarządu RFG S.A.¹⁸ w dniu 7 września 2015 r. zawarła warunkową umowę dzierżawy nieruchomości gruntowej zabudowanej wraz z zabudową stanowiącą CKS „Poraj”. Umowa została zawarta na dwa lata pod warunkiem zawieszającym, tj. miała wejść w życie z dniem uzyskania przez wydzierżawiającego niezbędnych zgód korporacyjnych, nie później niż do 31 października 2015 r.¹⁹ Zgodnie z zawartą umową, miesięczny czynsz dzierżawny wyniósł [...]³, a jego wysokość określono w oparciu o operat szacunkowy.

¹² Targi ślubne odbywały się w Częstochowie 24 lutego 2019 r. oraz w dniach 23-24 listopada 2019 r.

¹³ Kongres odbywał się w Katowicach w dniach 13-15 maja 2019 r.

¹⁴ www.jurajskaprzystan.pl

¹⁵ Zarządzeniem nr 1 z dnia 17 marca 2023 r. Zarządu RFG S.A. w sprawie: uchylecia dotychczas obowiązujących Cenników ośrodka „Leśna Radość” oraz „Jurajska Przystań” oraz przyjęcia nowych Cenników ośrodków „Leśna Radość” oraz „Jurajska Przystań”.

¹⁶ W dniu 28 marca 2023 r. Zarząd RFG S.A. zatwierdził Specyfikację Istotnych Warunków Postępowania dla dwóch zamówień realizowanych w formule „zaprojektuj i zbuduj”, pod nazwą: „Budowa mikro instalacji fotowoltaicznej o mocy 47,20 kWp wraz z niezbędną infrastrukturą przyłączeniową dla ośrodka Jurajska Przystań w m. Jastrzęb koło Poraja ul. Zielona 24” oraz „Budowa mikro instalacji fotowoltaicznej o mocy 48 kWp wraz z niezbędną infrastrukturą przyłączeniową dla ośrodka Leśna Radość w m. Jastrzęb koło Poraja ul. Wojska Polskiego 79”.

¹⁷ Zarządzeniem z dnia 17 marca 2023 r.

¹⁸ W warunkowej umowie dzierżawy zawartej w dniu 7 września 2015 r. Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. był reprezentowany przez Agnieszkę Celińską (Prezes Zarządu).

¹⁹ Zarząd RFG S.A. uzyskał pozytywną opinię Rady Nadzorczej RFG S.A. (uchwała nr 17/II/2015 z dnia 18 września 2015 r.) oraz zgodę Walnego Zgromadzenia RFG S.A. (uchwała nr 1 z dnia 15 października 2015 r.).

Powołany w 2016 r. Zarząd Spółki zlecił kancelarii prawnej analizę umowy dzierżawy²⁰, z której wynikało, że została ona zawarta w niewłaściwej formie. Zdaniem nowego Zarządu Spółki, podzielającego stanowisko wynikające ze sporządzonej analizy prawnej, CKS „Poraj” należało traktować jako zorganizowaną część przedsiębiorstwa, a umowa dzierżawy powinna zostać zawarta w formie pisemnej z podpisami notarialnie poświadczonymi zamiast w zwykłej formie pisemnej. W związku z powyższym, w ocenie ówczesnego Zarządu Spółki, ośrodek był użytkowany bezumownie i od kwietnia 2016 r. dzierżawca był obciążony kosztami z tytułu bezumownego korzystania z CKS „Poraj” zamiast kosztami z tytułu czynszu dzierżawnego. Spółka weszła z dzierżawcą w spór w zakresie charakteru i tytułu prawnego korzystania z CKS „Poraj”, a we wrześniu 2016 r. złożyła do sądu pozew. W związku z toczącym się postępowaniem i wynikającymi z tego tytułu problemami z odzyskaniem ośrodka, ówczesny Zarząd RFG S.A., podjął działania zmierzające do tymczasowego uregulowania stanu prawnego do czasu zakończenia sporu. Na zlecenie Spółki sporządzona została informacja prawna dotycząca wariantów rozwiązania sporu dotyczącego przejęcia ośrodka CKS „Poraj”²¹. Podjęte zostały negocjacje z dzierżawcą. W dniu 7 grudnia 2017 r. zawarta została umowa dzierżawy CKS „Poraj” oznaczonego jako zorganizowana część przedsiębiorstwa do końca 2018 r. Umowa została zawarta pod warunkiem zawieszającym, tj. miała wejść w życie z dniem uzyskania przez wydzierżawiającego niezbędnych zgód korporacyjnych, nie później niż do dnia 31 stycznia 2018 r.²² Spór sądowy zakończył się niekorzystnie dla Spółki, wyrokiem z dnia 30 stycznia 2018 r.²³ Spółka wniosła apelację, która została oddalona wyrokiem z dnia 22 czerwca 2018 r.²⁴ Ośrodek nie został uznany za wyodrębnioną część przedsiębiorstwa.

(akta kontroli str. 16-22, 1146-1223, 1576-1756, 1791-1836, 2018-2021)

Dochody z tytułu zawartej umowy dzierżawy ośrodka CKS „Poraj” w latach 2016-2018²⁵ wyniosły odpowiednio: [...]³. Ośrodek wypoczynkowy „Leśna Radość” obejmuje cztery pawilony mieszkalne wraz z budynkiem głównym, w którym znajduje się m.in. recepcja, kawiarnia, sala bankietowa, kuchnia, magazyny i pomieszczenia techniczne. Na terenie ośrodka znajdują się również budynki gospodarcze, basen zewnętrzny i kort tenisowy.

Po przejęciu od dzierżawcy²⁶, w latach 2019-2022 r. ośrodek CKS „Poraj” (obecnie „Leśna Radość”) był remontowany i modernizowany. Dokonano m.in. wymiany wyeksploatowanych kotłów c.o. w pawilonach, dostosowano pawilony do przepisów przeciwpożarowych, wyremontowano salę przyjęć okolicznościowych, zmodernizowano basen i stację uzdatniania wody w celu zapewnienia odpowiednich parametrów użytkowych. Łącznie na usługi remontowe w latach 2019-2022 r. Spółka wydała [...]³ tys. zł, a koszt wyposażenia wyniósł [...]³ tys. zł.

²⁰ Analiza umowy dzierżawy CKS „Poraj” z dnia 14 kwietnia 2016 r.

²¹ Informacja prawna dotycząca wariantów rozwiązania sporu dotyczącego przejęcia ośrodka CKS „Poraj” z dnia 17 listopada 2017 r.

²² Zarząd RFG S.A. uzyskał pozytywną opinię Rady Nadzorczej RFG S.A. (uchwała nr 167/VII/2017 z dnia 8 grudnia 2017 r.) oraz zgodę Walnego Zgromadzenia RFG S.A. (uchwała nr 3 z dnia 28 grudnia 2017 r.). Miesięczny czynsz dzierżawny wyniósł 28,2 tys. zł netto, powiększony o należny podatek VAT. Wysokość czynszu określono w oparciu o dokument Wycena wartości rynkowej Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa Centrum Konferencyjno-Szkoleniowego w Jastrzębiu gm. Poraj oraz miesięcznego czynszu dzierżawnego dla Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa Centrum Konferencyjno-Szkoleniowego

²³ Wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie VIII Wydział Gospodarczy z dnia 30 stycznia 2018 r. (Sygn. akt VIII GC 141/17).

²⁴ Wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie Wydział V Gospodarczy (Sygn. akt V Ga 98/18).

²⁵ Dochody z tytułu zawartej umowy dzierżawy CKS „Poraj” za 2015 r. nie zostały przedstawione, ponieważ obejmowały jedynie dwa ostatnie miesiące tego roku.

²⁶ Ośrodek został przejęty od dzierżawcy w styczniu 2019 r.

Przychody z ośrodka „Leśna Radość” wyniosły: 537,4 tys. zł w 2018 r., 1 409,7 tys. zł w 2019 r., 765,4 tys. zł w 2020 r., 1 692,2 tys. zł w 2021 r. i [...]³ w 2022 r.²⁷

Z działalności ośrodka „Leśna Radość” w 2018 r. Spółka osiągnęła zysk w wysokości 55,3 tys. zł. W latach 2019-2020 ośrodek generował stratę w wysokości odpowiednio -521,4 tys. zł i -708,5 tys. zł.

Zarząd RGF wyjaśnił, że strata w latach 2019-2020 spowodowana była koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów na prace remontowe i konserwacyjne, które nie były wykonywane w poprzednich latach przez dzierżawcę ośrodka oraz czasowym zamknięciem obiektu z powodu pandemii SARS-COV2. W kolejnych latach Spółka osiągnęła zysk z działalności ośrodka w wysokości 51,2 tys. zł w 2021 r. i [...]³ w 2022 r.²⁸

W 2021 r. i 2022 r. wzrosły przychody z ośrodka „Leśna Radość” w związku z zawartymi przez Spółkę umowami²⁹ z Fundacją „Przyjaciele Rakowa”, których przedmiotem był najem pawilonów dla potrzeb utworzenia bursy dla wychowanków Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego RKS Raków. Przychód z tytułu zawartych umów wyniósł łącznie [...]³ tys. zł, w tym [...]³ tys. zł w 2021 r. i [...]³ tys. zł w 2022 r.

Po wybuchu konfliktu zbrojnego na Ukrainie, od marca do grudnia 2022 r. oraz w 2023 r.³⁰ na terenie ośrodków wypoczynkowych „Leśna Radość” oraz „Jurajska Przystań” przebywali uchodźcy. Na podstawie umowy³¹ zawartej z prywatną firmą, w ramach której uchodźcy mieli zapewniony nocleg oraz całodzienne wyżywienie, Spółka uzyskała przychód w wysokości [...]³. W 2022 r. Spółka zawierała również umowy ze Starostwem Myszkowskim obejmujące świadczenie usług gastronomiczno-hotelowych na rzecz uchodźców z Ukrainy³². Przychody z tego tytułu wyniosły [...]³.

(akta kontroli str. 16-22, 1519-1525, 1794-1800, 1837-1883, 1966-1969)

1.2. Przygotowanie inwestycji Jurajski Agro Fresh Park S.A.

W opracowanej na zlecenie Zarządu RFG S.A. - Strategii RFG S.A. na lata 2015-2020 (aktualizacja), jako jeden z głównych kierunków rozwoju Spółki wskazano m.in. inwestycje na rynku hurtowym w branży rolno-spożywczej poprzez utworzenie giełdy.

Przygotowując planowaną inwestycję RFG S.A. w październiku 2017 r. zleciła opracowanie prawnofinansowe „Studium możliwości zagospodarowania i wykorzystania komercyjnego terenu inwestycyjnego w Gminie Rędziny – Budowa Giełdy Towarowo-Handlowej Hurtu Rolno-Spożywczego” (dalej Studium). Dokument został sporządzony przez konsorcjum firm [...]³. Ze Studium wynikało, że przedmiotem przedsięwzięcia miała być budowa instytucji odpowiedzialnej za [...]³ oraz dystrybucję hurtową produktów rolniczych, ogrodniczych oraz produktów przetwórstwa spożywczego. W dokumencie wskazano, m.in. że „(...) Jurajski Agro Fresh Park będzie nie tylko operatorem hurtowym skupującym płody rolne, ogrodnicze i produkty przetwórstwa spożywczego do ich dalszej redystrybucji, ale

²⁷ Wstępne dane za 2022 r., według stanu na dzień 1 lutego 2023 r.

²⁸ Wstępne dane za 2022 r., według stanu na dzień 1 lutego 2023 r.

²⁹ W dniu 6 lipca 2021 r. zawarta została umowa na okres od dnia 1 września 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. Kolejna umowa została zawarta w dniu 15 września 2021 r., na okres od 1 stycznia 2022 r. do 30 czerwca 2024 r., aneksem nr 2 z dnia 22 sierpnia 2022 r. rozszerzono zakres tej umowy o najem do dnia 30 czerwca 2025 r. Poza czynszem najmu oraz odpłatnymi usługami gastronomicznymi (świadczenie usług wyżywienia zbiorowego w okresie trwania umowy), Fundacja była zobowiązana do ponoszenia refakturowanych kosztów zużycia mediów.

³⁰ Według stanu na dzień 24 lutego 2023 r.

³¹ Na podstawie umowy zawartej w dniu 7 marca 2022 r. prywatna firma finansowała pobyt uchodźców z Ukrainy w jednym pawilonie na terenie ośrodka „Leśna Radość”.

³² W ramach tych umów, w okresie od marca do września 2022 r. uchodźcy przebywali na terenie ośrodka „Jurajska Przystań”, a od października do grudnia 2022 r. oraz obecnie (tj. według stanu na dzień 24 lutego 2023 r.) uchodźcy przebywają na terenie ośrodka „Jurajska Przestrzeń” oraz zajmują jeden pawilon w ośrodku „Leśna Radość”.

także podejmie się roli integratora i promotora szybkiego rozwoju grup producentów i przetwórców. Wzmocnienie ich pozycji rynkowej, (...) pozwoli na silne oddziaływanie rynkowe nie tylko w skali regionu, ale też Polski, przy jednoczesnym systematycznym wzroście eksportu tej grupy produktów z regionu działania JAFP. (...)” Koszt realizacji inwestycji, w ramach której zakładano budowę czterech hal wraz z obiektem administracyjno-biurowym, zadaszeniami producenckimi i infrastrukturą towarzyszącą, określono na [...]³.

(akta kontroli str. 16-22, 199-273, 1146-1152, 1377-1392, 1757-1760)

W I i II kwartale 2019 r. Zarząd RFG S.A. prowadził z Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (dalej KOWR) negocjacje dotyczące możliwości wspólnego zawiązania spółki celowej do realizacji inwestycji. W okresie tym zmianie uległy zapisy ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa³³, które umożliwiły KOWR tworzenie lub przystępowanie do spółki prawa handlowego za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi.³⁴ W dniu 12 lipca 2019 r. RFG S.A. oraz KOWR podpisały list intencyjny, w którego preambule „Strony (...) mając na uwadze (...) nałożone na KOWR obowiązki i kompetencje w zakresie utworzenia państwowego holdingu „Krajowa Grupa Spożywcza”, a także Wieloletni Plan Strategiczny Spółki RFG na lata 2015-2020, w tym w szczególności opracowane przez RFG S.A. „Studium (...)”, postanawiają nawiązać współpracę celem realizacji Zamierzenia Inwestycyjnego w postaci Jurajskiego Agro Fresh Parku.” Zgodnie z pismem intencyjnym, realizacja zamierzenia inwestycyjnego miała nastąpić w sposób mający na celu realizację zadań wynikających z polityki państwa, w szczególności w zakresie wdrażania i stosowania instrumentów wsparcia rolnictwa, aktywnej polityki rolnej oraz rozwoju obszarów wiejskich, przy jednoczesnym uwzględnieniu zasad gospodarki rynkowej. Jako cel zamierzenia inwestycyjnego wskazano wpisanie się z planowaną inwestycją w zamiar stworzenia w Polsce „Krajowej Grupy Spożywczej” oraz stworzenie unikalnego, innowatorskiego rynku rolno-spożywczego, będącego równocześnie partnerem i zapleczem dla regionalnych producentów żywności, a w przypadku powodzenia inwestycji – także modelowym rozwiązaniem do stosowania w całej Polsce. Strony zadeklarowały wstępne zamierzenia co do wniesienia wkładów.

(akta kontroli str. 16-22, 1393-1399, 1890-1898)

Po podpisaniu listu intencyjnego Spółka zleciła sporządzenie operatów szacunkowych określających wartość rynkową nieruchomości, planowanych do wniesienia przez RFG S.A. jako wkładów do zawiązywanej spółki, tj.:

- nieruchomości gruntowej położonej w województwie śląskim, powiat częstochowski, gmina Rędziny, miejscowość Kościelec, oznaczonej jako działki nr 727/1, 727/3, 727/5, 727/6 oraz 727/7 – obręb 0006 Kościelec Lotnisko, o łącznej powierzchni 36,9174 ha,
- nieruchomości gruntowej położonej w województwie śląskim, powiat częstochowski, gmina Rędziny, miejscowość Kościelec, oznaczonej jako działki nr 723/1 i 723/4 – obręb 0006 Kościelec Lotnisko, o łącznej powierzchni 14,7625 ha.

Następnie pozyskano opinię biegłego rewidenta z badania wyceny wkładów niepieniężnych wnoszonych do spółki Jurajski Agro Fresh Park S.A. dla założycieli

³³ Dz. U. z 2023 r. poz. 430.

³⁴ Ustawą z dnia 26 kwietnia 2019 r. o zmianie ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1080), w ustawie z dnia 10 lutego 2017 r. o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (Dz. U. z 2018 r. poz. 1154) wprowadzono zmianę art. 17 tej ustawy w następującym brzmieniu: Krajowy Ośrodek, za zgodą ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, może tworzyć lub przystępować do spółki prawa handlowego oraz posiadać, obejmować lub nabywać akcje lub udziały w spółkach. Przepisu art. 49 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych nie stosuje się. Ustawa weszła w życie w dniu 26 czerwca 2019 r.

spółki akcyjnej. Badanie wyceny wkładów niepieniężnych w wartości godziwej obejmowało wkłady wnoszone przez RFG S.A. oraz wnoszone przez KOWR, tj.:

- nieruchomości gruntowej położonej w województwie śląskim, powiat częstochowski, gmina Mykanów, miejscowość Lubojenka, oznaczonej jako działki 19/42, 19/49, 19/51, 3/9 – obręb Lubojenka Majątek, o łącznej powierzchni 128,3699 ha,
- nieruchomości gruntowej położonej w Częstochowie, oznaczonej jako działki nr 250/3, 276/3, 286/1, 355/1, 44/4, 591/3, 32/8 – obręb Rząsawy, o łącznej powierzchni 88,1901 ha.

W opinii biegłego rewidenta zastosowane metody wyceny wkładów niepieniężnych wnoszonych przez założycieli były w pełni uzasadnione i odpowiadały ich wartości godziwej, potwierdzały wycenę wartości wnoszonych aportów oraz odpowiadały one co najmniej wartości nominalnej obejmowanych za nie akcji.

W dniu 3 kwietnia 2020 r. Walne Zgromadzenie RFG S.A. wyraziło zgodę na zawiązanie spółki celowej do realizacji zamierzenia inwestycyjnego w postaci budowy rynku hurtu rolno-spożywczego Jurajski Agro Fresh Park oraz na wniesienie aktywów trwałych, w tym aktywów rzeczowych o wartości przekraczającej 200 000,00 zł jako wkładów do zawiązywanej spółki³⁵.

(akta kontroli str. 1224-1261, 1458-1515)

W toku prac zmierzających do zawiązania spółki celowej na zlecenie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa sporządzona została „Opinia prawna w sprawie oceny planowanego utworzenia Jurajskiego Agro Fresh Parku S.A. w świetle przepisów o pomocy państwa dla przedsiębiorców (pomocy publicznej)” z dnia 17 lipca 2020 r. oraz Test prywatnego inwestora³⁶ z września 2020 r., którego wynik był pozytywny.

Według wstępnych deklaracji co do wniesienia wkładów do zawiązywanej spółki, wynikających z podpisanego w dniu 12 lipca 2019 r. listu intencyjnego pomiędzy Regionalnym Funduszem Gospodarczym S.A. i KOWR, RFG S.A. zamierzało poza nieruchomościami gruntowymi oraz wkładem pieniężnym, wnieść wkład niepieniężny w postaci opracowanej koncepcji realizacji zamierzenia inwestycyjnego opisanej w dokumencie Studium (know-how). Wkład ten miał zostać wniesiony, po uprzedniej wycenie, na pokrycie kapitału docelowego w trybie art. 444 § 1 i 4 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych³⁷.

Ze względu na trwające procedury po stronie KOWR, RFG S.A. podjęła czynności związane z wyceną know-how i uwzględnieniem go jako wkładu wnoszonego do tworzonej spółki wraz z jej zawiązaniem. Po otrzymaniu wyceny³⁸, Spółka zleciła zaktualizowanie opinii biegłego rewidenta z badania wyceny wkładów niepieniężnych wnoszonych do spółki Jurajski Agro Fresh Park S.A. dla założycieli spółki akcyjnej. W opinii biegłego rewidenta z dnia 23 września 2020 r., zastosowane metody wyceny wkładów niepieniężnych wnoszonych przez założycieli (tj. RFG S.A. i KOWR) były w pełni uzasadnione i odpowiadały ich wartości godziwej, potwierdzały wycenę

³⁵ Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki wyraziło zgodę uchwałą nr 1 z dnia 3 kwietnia 2020 r., działając na podstawie m.in. wniosku Zarządu Spółki z dnia 14 listopada 2019 r., uzupełnionego wnioskiem z dnia 17 lutego 2020 r., uchwały Zarządu Spółki nr 2/6/VIII/2019 z dnia 12 listopada 2019 r., zmienionej uchwałą nr 1/11/VIII/2020 z dnia 13 lutego 2020 r., uchwał Rady Nadzorczej Spółki nr 57/VIII/2019/ z dnia 22 listopada 2019 r. i 67/VIII/2020 z dnia 14 lutego 2020 r.

³⁶ Test prywatnego inwestora dla przedsięwzięcia polegającego na utworzeniu spółki akcyjnej działającej w segmencie rynku rolno-spożywczego gdzie akcjonariuszami będą: spółka akcyjna z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa, państwowa osoba prawna.

³⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, ze zm., dalej ksh.

³⁸ Wycena wartości niematerialnych i prawnych jako wkładu niepieniężnego do spółki celowej, zmierzającej do realizacji Jurajskiego Agro Fresh Parku z dnia 24 lipca 2020 r.

wartości wnoszonych aportów oraz odpowiadały one co najmniej wartości nominalnej obejmowanych za nie akcji.

W dniu 23 października 2020 r. Walne Zgromadzenie RFG S.A. wyraziło zgodę na zawiązanie spółki w formie spółki akcyjnej, o nazwie Jurajski Agro Fresh Park S.A. – z udziałem Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz na wniesienie aktywów trwałych, w tym aktywów rzeczowych o wartości przekraczającej 200 000,00 zł jako wkładów do zawiązywanej spółki³⁹.

W dniu 16 listopada 2020 r. podpisany został akt założycielski spółki Jurajski Agro Fresh Park S.A.⁴⁰, której celem, zgodnie z § 3 Statutu Spółki Akcyjnej (dalej Statut JAFP S.A.), było stworzenie unikalnego, innowatorskiego rynku rolno-spożywczego, będącego równocześnie partnerem i zapleczem dla regionalnych producentów żywności oraz współdziałanie w zakresie utworzenia i uczestnictwa w rozwoju działalności „Krajowej Grupy Spożywczej”.

Kapitał zakładowy JAFP S.A. wyniósł 140 301 458,00 zł i dzielił się na 140 301 458 akcji imiennych o wartości nominalnej po 1,00 zł i takiej samej wartości emisyjnej. RFG S.A. wkładem niepieniężnym w postaci nieruchomości gruntowych⁴¹ oraz wartości niematerialnych i prawnych (know-how)⁴² oraz wkładem pieniężnym⁴³ – objęło 46 867 140 akcji imiennych serii A1 o wartości nominalnej 1,00 zł każda (33,4% akcji). Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa wkładem niepieniężnym w postaci nieruchomości gruntowych⁴⁴ – objął 93 434 318 akcji imiennych serii A2 o wartości nominalnej 1,00 zł każda (66,6% akcji). Ze Statutu JAFP S.A. wynikało, że akcje serii A1 były uprzywilejowanymi co do głosu, w taki sposób, że na jedną akcję przypadały dwa głosy na Walnym Zgromadzeniu. W związku z tym RFG S.A. dysponowało większością głosów (tj. 50,08%) na Walnym Zgromadzeniu. Ponadto, pomimo niemal dwukrotnie większego wkładu KOWR, wynegocjowane zostały warunki zawiązania spółki celowej, zgodnie z którymi RFG S.A. został uprawniony do powoływania członków organu zarządzającego w liczbie gwarantującej decyzyjność (tj. dwóch spośród trzech członków Zarządu). Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie ze Statutem JAFP S.A. był uprawniony do powoływania trzech spośród pięciu członków Rady Nadzorczej JAFP S.A.

(akta kontroli str. 16-22, 1262-1518, 1884-1886, 2022-2375)

W odniesieniu do pozbawienia się przez KOWR decydującego wpływu na JAFP S.A. pomimo posiadania 66,6% jej udziałów, Dyrektor Generalny KOWR wyjaśnił⁴⁵, że wzajemne zasady współpracy pomiędzy podmiotami, które tworzyły JAFP S.A. zostały ustalone w liście intencyjnym z dnia 12 lipca 2019 r., zgodnie z którym „*Strony ustalają, że RFG S.A. pomimo mniejszej wartości przewidzianych do wniesienia wkładów, będzie podmiotem, który uzyska i utrzyma decydujący wpływ na organy reprezentacji spółki celowej, a co za tym idzie, na ustalanie strategicznych planów jej funkcjonowania jak i na*

³⁹ Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki wyraziło zgodę uchwałą nr 1 z dnia 23 października 2020 r., po rozpatrzeniu wniosku Zarządu Spółki z dnia 28 września 2020 r., uchwały Zarządu Spółki nr 1/26/VIII/2020 z dnia 24 września 2020 r. oraz uchwały Rady Nadzorczej Spółki nr 96/VIII/2019/ z dnia 25 września 2020 r.

⁴⁰ Repertorium A nr 6536/2020.

⁴¹ Na podstawie operatu szacunkowego z dnia 27 sierpnia 2019 r., skorygowanego operatem z dnia 23 stycznia 2020 r. oraz operatu szacunkowego z dnia 27 sierpnia 2019 r. opatrzonego klauzulą aktualizacyjną z dnia 26 sierpnia 2020 r., wartość rynkowa wnoszonych przez RFG S.A. do JAFP S.A. nieruchomości gruntowych wyniosła łącznie 8 846 818,00 zł netto, tj. 10 003 417,39 zł brutto.

⁴² Na podstawie operatu szacunkowego z dnia 24 lipca 2020 r. wartość rynkowa know-how wyniosła 5 200 000,00 zł netto, tj. 6 396 000,00 zł brutto.

⁴³ Zgodnie ze Statutem JAFP S.A. przy zawiązaniu spółki RFG S.A. był zobowiązany dokonać wpłaty w kwocie 10 467 724,00 zł, a następnie w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r. oraz do dnia 31 grudnia 2022 r. dokonać wpłat w kwocie po 10 000 000,00 zł.

⁴⁴ Na podstawie operatów szacunkowych z dnia 10 września 2019 r. potwierdzonych co do aktualności w dniu 11 września 2020 r., wartość rynkowa wnoszonych przez KOWR do JAFP S.A. nieruchomości gruntowych wyniosła łącznie 77 015 400,00 zł netto, tj. 93 434 318,00 zł brutto.

⁴⁵ Wyjaśnienia pozyskane na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

decyzyjność w sprawach związanych z bieżącym zarządzaniem spółką celową. Ograniczenie uprawnień KOWR w zakresie wpływu na bieżące zarządzanie spółką celową jak i na skład jej organu zarządzającego oraz na decyzje, co do strategii rozwoju spółki celowej, skompensowane zostanie poszerzonymi uprawnieniami KOWR w zakresie praw do dywidendy, jak i zabezpieczeniem wniesionych przez KOWR wkładów niepieniężnych przed zagospodarowaniem w sposób sprzeczny z celami, dla których KOWR został powołany.” Dyrektor Generalny KOWR wskazał jednocześnie na dominującą pozycję KOWR w Radzie Nadzorczej JAFP S.A. oraz na uznanie przez Sąd Rejestrowy takiego modelu spółki.

(akta kontroli str. 2022-2025)

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. na przygotowanie inwestycji Jurajski Agro Fresh Park S.A. poniósł w latach 2017-2020 koszty w łącznej wysokości [...]³.

(akta kontroli str. 1907-1917)

Akcjonariusze zawiązując JAFP S.A. wyposażyli ją w środki finansowe w postaci wkładu pieniężnego, know-how oraz nieruchomości gruntowe. Zarząd RFG S.A. wyjaśnił m.in., że środki finansowe miały gwarantować JAFP S.A. płynność finansową, a wniesiona aportem baza gruntów miała stanowić źródło przychodów oraz zabezpieczenie dla pozyskania kredytu komercyjnego. Zarząd RFG S.A. wskazał, że inwestycja miała być finansowana częściowo ze środków własnych, a w większości ze środków pochodzących z kredytu. Zarząd RFG S.A.⁴⁶ zwrócił się do Prezes Zarządu JAFP S.A. o przedstawienie informacji dotyczących podjętych działań w zakresie pozyskania finansowania dla budowy rynku hurtu rolno-spożywczego oraz o wskazanie orientacyjnego poziomu zabezpieczeń, które JAFP S.A. mogła wnieść. W odpowiedzi Zarząd JAFP S.A.⁴⁷ poinformował, że „(...) proces inwestycyjny (...) pozostaje w toku a nad jego przebiegiem oraz prawidłowością czuwa Zarząd Spółki”. Zarząd JAFP S.A. nie udzielił RFG S.A. szczegółowych informacji wyjaśniając, że stanowiły one tajemnicę przedsiębiorstwa oraz wskazał jednocześnie, że zgodnie z ksh oraz Zasadami nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa⁴⁸ – bezpośredni nadzór nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa sprawują rady nadzorcze.

(akta kontroli str. 1763-1764, 1959-1965)

1.3. Przygotowanie inwestycji Apartamenty Wrzos - budynek wielorodzinny przy ul. Botanicznej 21

RFG S.A. w okresie objętym kontrolą zrealizował przedsięwzięcie inwestycyjne pn.: „Budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym w Częstochowie przy ul. Botanicznej 21”. Działania związane z ww. inwestycją, Zarząd Spółki podjął w dniu 22 maja 2018 r. podpisując list intencyjny z właścicielem sąsiedniej nieruchomości, tj. z deweloperem firmą KOBNEXT⁴⁹. Po uzyskaniu decyzji podziałowej dla zamienianych nieruchomości, Spółka dokonała wyboru projektanta w trybie postępowania przetargowo-ofertowego i 23 października 2018 r. zawarła umowę na wykonanie kompletnego projektu budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Botanicznej. Pozwolenie na budowę uzyskano

⁴⁶ Pismem z dnia 13 marca 2023 r., BZ.064.1.2023, BZ/264/2023.

⁴⁷ Pismem z dnia 31 marca 2023 r., BZ/84/2023.

⁴⁸ Dokument zatwierdzony we wrześniu 2017 r. przez Prezesa Rady Ministrów.

⁴⁹ Kompleksowa Obsługa Budownictwa „KOBNEXT” Sp. z o.o. z/s w Częstochowie.

18 kwietnia 2019 r.⁵⁰ W trakcie wyboru projektanta na sporządzenie kompletnej dokumentacji projektowej wielorodzinnego budynku mieszkalnego oraz generalnego wykonawcy robót budowlanych, RFG S.A. nie stosował przepisów ustawy prawo zamówień publicznych⁵¹. Wyjaśniono, że Spółka nie jest i nie była zobowiązana do ich stosowania, zarówno w dacie wyłaniania oferenta w 2020 r. – w oparciu o obowiązującą wówczas ustawę pzp, jak i w oparciu o przepisy nowej ustawy pzp, które weszły w życie w dniu 1 stycznia 2021 r. W uzasadnieniu podano, że Spółka: nie należy do sektora finansów publicznych w rozumieniu ww. przepisów, nie jest państwową jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, nie może być uznana za osobę prawną, utworzoną w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym, a jednocześnie nie spełnia warunku prowadzenia działalności niemającym charakteru przemysłowego ani handlowego a zatem nie spełnia wszystkich wymaganych łącznie warunków z art. 3 ustęp 1 pkt 3) ustawy pzp oraz obecnych zapisów zawartych w art. 4 ustęp 3 ustawy pzp, nie jest związkiem podmiotów, o którym mowa w art. 4 ustęp 4 ustawy pzp, oraz nie jest zamawiającym z zakresu sektorowego. W 2020 r. Spółka wyłoniła wykonawcę budowy budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Botanicznej w Częstochowie, [...]³.

Według rozliczenia finansowego inwestycji na dzień 31 grudnia 2022 r., Spółka osiągnęła zysk w wysokości [...]³ netto, wynikający z osiągniętego w kwocie [...]³ przychodu ze sprzedaży lokali mieszkalnych, komórek lokatorskich i miejsc postojowych (po uwzględnieniu poniesionych kosztów w kwocie [...]³). Inwestycja w całości była finansowana ze środków własnych RFG S.A.

W protokole końcowego odbioru robót budowlanych z dnia 5 sierpnia 2022 r. stwierdzono, że roboty zostały wykonane zgodnie z dokumentacją wskazując jednocześnie wadę trwałą (ponadnormatywne odchyłki tynków w lokalach mieszkalnych) i wadę projektową (przekroczenie maksymalnych parametrów technicznych nachylenia zjazdu indywidualnego „6B” do garaży nr 35-36).

W zakresie wady trwałej (odchyłki tynków), Spółka podpisała z wykonawcą budowy porozumienie (4 sierpnia 2022 r.) w celu mogącego powstać między nimi sporu oraz uregulowania wszelkich kwestii związanych z ewentualnymi roszczeniami z tytułu rękopisami, dotyczącymi zgłaszanych przez nabywców wad lokali budynku, którzy w tym zakresie są uprawnieni do ich kierowania w stosunku do Inwestora jako dewelopera. W ramach porozumień trójstronnych, wykonawca zobowiązał się do wykonania na swój koszt i ryzyko na rzecz danego nabywcy remontu lub wykończenia lokalu⁵².

Miejski Zarząd Dróg w Częstochowie (dalej: MZD) w dniu 14 września 2022 r. wezwał pisemnie Spółkę, do złożenia wyjaśnień w/s budowy zjazdów do budynku przy ul. Botanicznej bez uzgodnienia projektowego oraz bez zgody zarządcy drogi na wykonanie robót w pasie drogowym. Wyjaśnił, że zjazdy zostały wykonane niezgodnie z warunkami technicznymi dla dróg publicznych, a korzystanie z nich stanowi zagrożenie dla wszystkich użytkowników ul. Botanicznej, oraz wezwał do niezwłocznego zaprzestania użytkowania zjazdów do garaży w parterze budynku i do

⁵⁰ Decyzja Nr 381 z dnia 18 kwietnia 2019 r. o zatwierdzeniu projektu budowy i udzieleniu pozwolenia na budowę na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym (ostateczna z dniem 13.05.2019 r.), zmieniona decyzja Nr 1083 z dnia 6 września 2019 r. (ostateczna z dniem 30.09.2019 r.).

⁵¹ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022, poz. 1710 t.j.).

⁵² Wykonawca wykona prace o wartości odpowiadającej różnicy początkowej ceny lokalu i wartości lokalu wadliwego, tj. za kwotę równą roszczeniu nabywcy o obniżenie ceny nabywcy.

wyprofilowania niwelety chodnika dla pieszych, zgodnie z rozporządzeniem w/s warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie⁵³. Spotkanie wyjaśniające w MZD odbyło się 26 września 2022 r. z udziałem przedstawicieli Spółki i Wykonawcy w trakcie którego ustalono, że odpowiedzialnym⁵⁴ za powstały stan jest Wykonawca i, że wszelkie dalsze roszczenia związane z niezgłoszeniem zajęcia pasa drogowego i posadowieniem na nim urządzeń, będą kierowane przez MZD bezpośrednio do Wykonawcy. Urząd poinformował również Spółkę o wygaśnięciu uzyskanych w latach 2018-2019 decyzji lokalizacyjnych dla czterech zjazdów⁵⁵ w wyniku braku uzgodnień dokumentacji projektowej i przekroczenia terminu ich wybudowania, który minął po trzech latach wydania decyzji. W związku z tym Spółka wezwała – w trybie pilnym - biuro projektowe i Wykonawcę do wystąpienia o nowe decyzje, uzgodnienia dokumentacji z zarządcą drogi i rozwiązania wady projektowej zjazdów. W toku kontroli NIK - Zarząd Spółki – wyjaśnił, że zarówno Projektant jak i Generalny Wykonawca uznali swoją odpowiedzialność za powstałe uchybienia, że Spółka przygotowuje roszczenia przeciw projektantowi oraz, że oczekuje doręczenia skompletowanej dokumentacji wraz z podpisami, celem zlecenia wykonania robót budowlanych.

(akta kontroli str. 1152, 2391-2395, 2412-2429, 2436, 2694-2702, 2862-2863, 2900-2948)

Z tytułu opóźnień w oddaniu inwestycji, Spółka naliczyła GW kary umowne w wysokości [...]³ za 60 dni zwłoki i wystawiła dwie noty obciążeniowe (w dniu 19.08.2022 r. i 29.12.2022 r.), oraz w dniu 13 stycznia 2023 r. wystawiła oświadczenie o dokonaniu potrącenia. Według wyjaśnień kierownika Działu Finansów, Kadr i Płac „kary umowne wynikające z not obciążeniowych zgodnie z oświadczeniem [...] zostały pokryte zobowiązaniami Spółki RFG S.A. względem GW. (...) miało miejsce wystąpienie kompensaty należności RFG z należnościami GW.”

(akta kontroli str. 3031-3045)

Z ww. oświadczenia z dnia 13 stycznia 2023 r. wynikało, że po dokonanych przez Spółkę potrąceniu zobowiązań wobec GW jej należnościami – do zapłaty przez GW pozostawała kwota w wysokości 4,7 tys. zł, którą należało uregulować do dnia 18 stycznia 2023 r. GW nie dokonał tej płatności. Zarząd Spółki wyjaśnił m.in., że nie dochodził dotychczas tej kwoty w związku z oczekiwaniem na rozstrzygnięcie dotyczące roszczenia spadkobierców podwykonawcy wobec GW, które jest sporne co do zasady jak i wysokości. W zależności od wysokości roszczenia, powstanie należność RFG S.A. od GW w wysokości 4,7 tys. zł lub Spółka będzie zobowiązana do zapłaty ustalonej kwoty na rzecz GW. Zarząd wskazał ponadto, że „Zgodnie z postanowieniami umowy zawartej z GW, w przypadku, w którym podwykonawca nie potwierdza dokonania przez GW rozliczeń z tytułu wykonanych prac, RFG S.A. jest uprawniona do zatrzymania spornej kwoty i jej wypłaty na rzecz podwykonawcy.”

(akta kontroli str. 3041-3042, 3099-3113)

⁵³ Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w/s warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 2016 r., poz. 124 ze zm.).

⁵⁴ Na podstawie postanowień umowy o roboty budowlane z 16.03.2020 r. i udzielonego mu przez Spółkę pełnomocnictwa.

⁵⁵ (jeden publiczny i trzy indywidualne) usytuowanych w pasie drogowym ul. Botanicznej przeznaczonych do obsługi komunikacyjnej budynku mieszkalnego wielorodzinnego z garażem podziemnym

Według stanu na dzień 27 marca 2023 r. Zarząd Spółki wyjaśnił m.in., że „Pozew nie został jeszcze przygotowany. W pierwszej kolejności zgłoszona i skalkulowana zostanie wysokość roszczeń RFG S.A. Z uwagi na to, że zasadnicza większość roszczeń jeszcze nie powstała (choć wiemy, że powstaną, jednak zakończony musi zostać proces usuwania wad i zliczenia łącznej wysokości kosztów z tego tytułu). RFG S.A. sprecyzuje roszczenia niezwłocznie po wystąpieniu takiej możliwości. Pierwsza część roszczeń sprecyzowana zostanie po wyegzekwowaniu od projektanta jego obowiązków w zakresie prac projektowych, a druga część – po zakończeniu wszystkich prac naprawczych. Skierowanie pozwu jest ostatecznością, albowiem w pierwszej kolejności możliwym może okazać się uzyskanie zaspokojenia z polisy OC projektanta. Projektant nie wywiązał się do chwili obecnej ze złożenia kompletnego projektu wykonawczego dot. rozwiązania zamiennego. [...]. RFG oczekuje obecnie na przekazanie kompletnej dokumentacji wraz z podpisami specjalistów branżowych z uprawnieniami wraz ze wszystkimi uzgodnieniami. Z informacji uzyskanej od projektanta wynika, że ostatecznie uzgodnienia (...)uzyskano w dniu 27.03.2023 r. [...], a w dniu 28.03.2023 r. projektant złożył oficjalnie dokumentację do RFG wraz z protokołem przekazania. Projektant został poinformowany przez obsługę prawną, że w przypadku dalszej zwłoki i niedotrzymania terminu, RFG S.A. rozważy odstąpienie od roszczeń w zakresie wykonania wskazanej dokumentacji przez projektanta i zleci w trybie wykonania zastępczego wykonanie kompletnej dokumentacji na jego koszt przez osobę trzecią.”

(akta kontroli str.3053-3055)

Na podstawie ustalonego przez Spółkę cennika sprzedaży, minimalna cena 1 m² powierzchni wyniosła dla: lokalu mieszkalnego – 5.349 zł, komórki lokatorskiej – 2.083 zł i miejsca postojowego – 1.199 zł. Z informacji Pierwszego Urzędu Skarbowego w Częstochowie zawartych w raportach z Centralnego Rejestru Czynności Majątkowych (CRCM) wynika, że średnia cena 1m² lokali mieszkalnych położonych przy ul. Botanicznej i ulicach sąsiednich w latach 2020 – 2022 kształtowała się w kwotach od 4.687,66 zł do 5.610,30 zł.

(akta kontroli str. 2608-2614)

1.4. Prawdliwość i celowość wydatkowania przez Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. środków finansowych na realizację celów i działań określonych w dokumentach strategicznych tj. strategię, studia, plany marketingowe, masterplany, biznesplany, koncepcje.

Opis stanu faktycznego

W latach 2017-2022, w związku z realizacją celów i działań dotyczących funkcjonowania Spółki, w oparciu o obowiązujący regulamin⁵⁶, przeprowadzono następujące postępowania w sprawie wyłonienia wykonawcy dokumentów strategicznych w formie:

- zaproszenia do składania ofert na opracowanie studium możliwości zagospodarowania i wykorzystania komercyjnego terenu inwestycyjnego w Gminie Rędziny - Budowa Giędy Towarowo - Handlowej Hurtu Rolno – Spożywczego⁵⁷,
- postępowania ofertowego na dokonanie analizy due diligence w obszarach: prawnym, finansowym i podatkowym spółki akcyjnej Hutmar, w celu ustalenia

⁵⁶ Regulamin zakupów towarów oraz usług dla potrzeb Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A. - załącznik do Uchwały nr 1/711/VIII/2018 Zarządu Spółki z dnia 24 stycznia 2018 r.

⁵⁷ Rozpoczęcie procedury dotyczącej opracowania studium nastąpiło 27 października 2017 r.

potencjalnych ryzyk zagrażających kondycji finansowej w ramach procedury wniesienia akcji badanej spółki, jako wkładu niepieniężnego do spółki RFG S.A.⁵⁸. Postępowanie to, decyzją Zarządu Spółki zostało rozszerzone o zapytanie o cenę i zaproszenie do negocjacji na wykonanie biznesplanu dla działalności Hutmar S.A. oraz testu prywatnego inwestora w celu wniesienia akcji Hutmar S.A. jako wkładu niepieniężnego do RFG SA.,

- zapytania ofertowego na opracowanie „Strategii Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A. na lata 2021- 2025”⁵⁹.

W wyniku przeprowadzonych postępowań zostały sporządzone następujące dokumenty strategiczne:

- „*Studium możliwości zagospodarowania i wykorzystania komercyjnego terenu inwestycyjnego w Gminie Rędziny - Budowa Giełdy Towarowo-Handlowej Hurtu Rolno- Spożywczego*”⁶⁰ opracowane przez [...] ³ na łączną kwotę brutto [...] ³

oraz

- analiza due diligence w obszarach: prawnym, finansowym i podatkowym spółki akcyjnej Hutmar, w celu ustalenia potencjalnych ryzyk zagrażających kondycji finansowej w ramach procedury wniesienia akcji Spółki Hutmar, jako wkładu niepieniężnego do RFG S.A. Koszt przekazanej w grudniu 2018 analizy wyniósł [...] ³,
- biznesplan działalności Hutmar S.A. z siedzibą w Częstochowie (biznesplan), obejmujący w szczególności prognozę finansową planowanej działalności Hutmar S.A., w tym planowanej inwestycji w zakresie instalacji fotowoltaicznej⁶¹,
- „test prywatnego inwestora”, tj. dokument mający na celu ustalenie akceptowalnych warunków dla inwestora prywatnego w związku z zamiarem objęcia przez Skarb Państwa akcji RFG SA wskutek planowanego podwyższenia kapitału zakładowego RFG SA i wniesienia do RFG przez Skarb Państwa wkładu niepieniężnego obejmującego 85% akcji Hutmar S.A.,
- prognoza finansowa utworzenia Spółki celowej z udziałem RFG S.A. w zakresie realizacji przez tę Spółkę projektu w ramach programu "Mieszkanie Plus",
- strategia Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A. na lata 2021-2025⁶², na kwotę [...] ³

opracowane przez spółkę [...] ³ na rzecz RFG S.A.

Wymienione wyżej dokumenty zostały sporządzone terminowo, zgodnie z postanowieniami umów i w oparciu o badanie cen rynkowych. Środki przeznaczone na sporządzenie ww. dokumentacji zostały wydatkowane zgodnie z założonymi celami RFG S.A.

(akta kontroli str. 16, 53-273, 360-378, 967-972)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przyjęcie przez Zarząd RFG S.A. Strategii RFG S.A. na lata 2021 - 2025 nastąpiło dopiero w listopadzie 2021 r. Procedurę ofertową dotyczącą ww. opracowania rozpoczęto w styczniu 2021 r. (pomimo, że poprzednia wieloletnia

⁵⁸ Postępowanie przetargowe rozpoczęło się 25 października 2018 r.

⁵⁹ Postępowanie rozpoczęte w styczniu 2021 r.

⁶⁰ Dokumentacja została przekazana protokołem 31 lipca 2018 r.

⁶¹ Łączny koszt przekazanego w październiku 2019 r. biznesplanu, test prywatnego inwestora oraz prognozy finansowej wyniósł [...] ³.

⁶² Strategia przyjęta 4 listopada 2021 r. uchwałą Zarządu RFG S.A. nr 1/48/VIII/2021.

strategia obowiązywała do roku 2020). Powstałe opóźnienie w przyjęciu Strategii Spółki wynikało m.in. z przesunięcia terminu jej przekazania z 31 lipca 2021 na 30 września 2021 r., jak również w związku z wniesionymi uwagami przez Radę Nadzorczą RFG S.A.⁶³ do tego dokumentu. Przyjęta w listopadzie 2021 r. uchwałą Zarządu, Strategia RFG S.A. określała podstawowe kryteria dla działalności Spółki, m.in. takie jak: wizję, misję, cele krótko oraz długoterminowe, perspektywy: finansowe, rozwoju oraz kluczowe segmenty dla Spółki i grupy kapitałowej RFG S.A.

Zgodnie z rozdziałem III ust. 2 pkt.1 „Zasad nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa⁶⁴” zarząd spółki z udziałem Skarbu Państwa, powinien opracowywać wieloletnie plany strategiczne.

Zarząd Spółki wyjaśnił, że opracowanie strategii na lata 2021-2025 stanowiącej jeden z kluczowych dokumentów spółki zostało zlecone dopiero w styczniu 2021 r. gdyż taką decyzję „podjął ówczesny Zarząd Spółki”. *prawdopodobnie ze względu na konieczność uwzględnienia w modelach/analizach/prognozach finansowych RFG S.A. i spółek zależnych aktualnych i ostatecznych danych finansowych za rok 2020*”.

W opinii NIK sporządzenie kluczowego dokumentu jakim jest strategia Spółki powinno nastąpić przed upływem obowiązywania poprzedniej strategii tj. przed końcem 2020 r

Ponadto Zarząd Spółki podpisał 4 maja 2022 r. umowę na sporządzenie zmodyfikowanej strategii RFG S.A. na lata 2021 – 2026. Pierwotny termin na jej sporządzenie (30 czerwca 2022 r.) był kilkakrotnie przesuwany (ostatni termin to 30 marca 2023 r.). Skutkiem powyższego jest brak przyjęcia przez Zarząd RFG S.A. strategii spółki w zaktualizowanej formie.

W związku z brakiem obowiązywania zmodyfikowanej strategii na lata 2021-2026 Zarząd RFG S.A. wyjaśnił: *Decyzje w tym zakresie każdorazowo podejmował Zarząd RFG S.A. Obecny Zarząd RFG S.A. pracujący w pełnym składzie od 01.10.22. musiał przeznaczyć niezbędny czas na dokonanie analizy funkcjonowania Spółki oraz uwzględnienie zmian warunków ekonomicznych i gospodarczych w celu wypracowania własnej koncepcji jej funkcjonowania. W związku z tym podjął decyzję o rozszerzeniu zakresu aktualizacji i przemodelowaniu kilku kluczowych dla Spółki obszarów działalności.*

(akta kontroli str. 16, 53-84, 157-176, 357-362)

2. Zarząd RFG, niezgodnie z treścią uchwały nr 1/21A/III/2020 w sprawie zmiany przedmiotu działalności, nie rozszerzył zakresu swojej działalności o świadczenie usług rachunkowo-księgowych, do czego był zobligowany w związku z podjętą uchwałą w tej sprawie.

Zarząd Spółki 11 sierpnia 2020 r. podjął uchwałę nr 1/21A/III/2020 w sprawie zmiany Statutu Spółki w zakresie rozszerzenia przedmiotu działalności Spółki o działalność rachunkowo - księgową oraz doradztwo podatkowe. W uzasadnieniu do uchwały powołano się na konieczność rozszerzenia działalności Spółki w związku z większą ilością podmiotów wchodzących w skład

⁶³ Rada Nadzorczą RFG S.A. nie zaopiniowała uchwały w sprawie Strategii Spółki.

⁶⁴ Dokument zatwierdzony we wrześniu 2017 r. przez Prezesa Rady Ministrów na celu zwiększenie stopnia jednolitego wykonywania praw z akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa w ramach sprawowania nadzoru właścicielskiego przez podmioty uprawnione do wykonywania praw z akcji/udziałów należących do Skarbu Państwa.

Grupy Kapitałowej RFG S.A. oraz planowanym świadczeniem usług księgowych przez Spółkę, z których RFG S.A. ma uzyskiwać dodatkowe przychody (planowano utworzenie Centrum Usług Finansowych). Walne Zgromadzenie Spółki, uchwałą nr 2 z 23 października 2020 r., po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Nadzorczej, dokonało zmiany Statutu Spółki w zakresie rozszerzenia przedmiotu działalności Spółki o ww. zapisy dotyczące działalności księgowej i doradztwa podatkowego.

Utworzenie Centrum Usług Finansowych była podstawą do wypowiedzenia umowy o prowadzenie rachunkowości przez Biuro Rachunkowe [...]³ (na tę okoliczność powoływał się Prezes Zarządu Jurajski Agro Fresh Park S.A. - jednocześnie Prezes RFG S.A.) .⁶⁵

(akta kontroli str. 349-378)

Zarząd RFG S.A. w sprawie nie utworzenia Centrum Usług Finansowych wyjaśnił: „*świadczenie usług rachunkowo-księgowych przez jeden podmiot, co do zasady miało usprawnić funkcjonowanie spółek, ułatwić wprowadzenie jednolitych zasad związanych z polityką rachunkowości oraz usunąć potencjalne rozbieżności w sprawozdawczości finansowej związanej m.in. ze sporządzaniem sprawozdań skonsolidowanych dla Grupy Kapitałowej RFG. Jednocześnie wskazujemy, że obecny Zarząd RFG S.A. w ramach ograniczenia kosztów funkcjonowania spółek zależnych i zapewnienia dodatkowych przychodów dla RFG S.A. zamierza podjąć działania zmierzające do wprowadzenia ww. centrum usług wspólnych*”.

W ocenie NIK zasadnym jest kontynuacja działań Zarządu Spółki w celu realizacji podjętej uchwały Zarządu dotyczącej m.in. ograniczenia kosztów RFG S.A.

(akta kontroli str. 359)

Ocena cząstkowa

Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. prawidłowo, realizował zadania w zakresie działalność turystycznej, utworzenia spółki pod nazwą Jurajski Agro Fresh Park S.A. oraz budowy budynku wielorodzinnego przy ul. Botanicznej w Częstochowie. Sporządzone na rzecz RFG S.A. dokumenty o charakterze strategicznym zostały wykonane terminowo, zgodnie z postanowieniami umów oraz na podstawie przeprowadzonego badania cen rynkowych. Środki przeznaczone na sporządzenie ww. dokumentacji zostały wydatkowane zgodnie z założonymi celami Spółki jednakże przyjęcie przez Zarząd RFG S.A. Strategii RFG S.A. na lata 2021 - 2025 nastąpiło dopiero w listopadzie 2021 r.

Ponadto RFG S.A. nie rozszerzył zakresu swojej działalności o świadczenie usług rachunkowo-księgowych, co było niezgodne z treścią podjętej uchwały i oświadczeń Zarządu w tej sprawie.

OBSZAR

Nadzór właścicielski sprawowany przez Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. nad spółkami.

Opis stanu faktycznego

Według stanu na koniec grudnia 2022 r. RFG S.A. posiadał:

1. 100 % udziałów oraz 100% głosów na Zgromadzeniu Wspólników w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Amicus” Sp.z o.o.⁶⁶,

⁶⁵ Pismo JAFP S. A. nr DF 94/2021 z 29 listopada 2021 r. do biura rachunkowego [...]³

⁶⁶ Spółka utworzona 1 października 1999 r.

2. 33,4% akcji i 50,1 % głosów na Walnym Zgromadzeniu w Jurajskim Agro Fresh Park S.A. (JAFP S.A.)⁶⁷,
3. 44% udziałów i 44% głosów na Zgromadzeniu Wspólników w spółce Częstochowa Wiolinowa Sp. z o.o.⁶⁸ oraz
4. 85% akcji i 85% głosów na Walnym Zgromadzeniu Hutmar S.A.⁶⁹.

Wyżej wymienione spółki wchodziły w skład grupy kapitałowej RFG S.A.

Zarząd RFG S.A. w ramach nadzoru na spółkami zobowiązał zarządy spółek, zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych⁷⁰, statutami i umowami ww. spółek oraz „Zasadami nadzoru właścicielskiego nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa”, m.in. do przedstawiania comiesięcznych informacji o podjętych przez zarządy uchwałach, istotnych dla spółek zdarzeń, jakie miały miejsce w okresie sprawozdawczym (w tym realizacji inwestycji), kosztów poniesionych przez spółkę z tytułu sponsoringu, reklamy oraz na usługi prawne, wyników finansowych spółek z podziałem na przychody, koszty, wyniku finansowego w ujęciu miesięcznym oraz narastająco za dany rok obrotowy, informacji na temat średniej wielkości wynagrodzeń w spółkach. Ponadto zarządy spółek zostały zobowiązane do przekazywania kwartalnych sprawozdań na formularzu opracowanym przez Ministerstwo Aktywów Państwowych (MAP) jak również bieżących informacji na temat ewentualnych zmian w składzie Rady Nadzorczej. Rady nadzorcze spółek zależnych zostały zobowiązane do przedkładania m.in. kopii uchwał Rady Nadzorczej bezpośrednio po posiedzeniu, protokołów z posiedzeń po ich przyjęciu przez członków Rady Nadzorczej oraz przedstawiania raz na kwartał informacji na temat oceny przez Radę Nadzorczą realizacji strategii wieloletniej i planu rzeczowo - finansowego spółki. Ponadto we wrześniu 2022 r. Zarząd RFG S.A. skierował do wszystkich spółek zależnych wnioski o udzielenie szczegółowej informacji dotyczącej inwestycji każdej spółki z opisem inwestycji, stanem jej zaawansowania, źródłami finansowania itp.

Spółki zależne co do zasady realizowały swoje zobowiązania wynikające z działań nadzorczych RFG S.A., tj. przekazywały comiesięczne informacje dotyczące istotnych zdarzeń w spółce, kosztów poniesionych przez ww. Spółki z tytułu sponsoringu, reklamy i usług prawnych. Ponadto, przekazywały sprawozdania kwartalne pod nazwą „Raport o Spółkach” w pliku Excel.

Częstochowa Wiolinowa Sp. z o.o. (dalej również Spółka Wiolinowa) w 2022 r. nie przekazywała informacji dotyczących istotnych zdarzeń w Spółce, a informacje finansowe przekazywała nieregularnie. Zarząd CM Amicus w latach objętych kontrolą nie przekazywał danych na temat kosztów poniesionych przez Spółkę z tytułu sponsoringu, reklamy i usług prawnych.

Rady Nadzorcze Spółek nie przekazywały kwartalnych informacji na temat oceny realizacji strategii wieloletniej oraz planu rzeczowo – finansowego. Ponadto Rada Nadzorcza Spółki Wiolinowa, pomimo stosownych działań ze strony RFG S.A. nie wywiązywała się z obowiązku przekazywania kopii uchwał po odbytych posiedzeniach.

(akta kontroli str. 274-320, 357-378)

Rada Nadzorcza RFG S.A. sprawowała nadzór na działalnością RFG S.A. oraz Spółek zależnych poprzez otrzymywanie bieżących i kwartalnych informacji oraz rocznych

⁶⁷ Spółka utworzona 16 listopada 2020 r. przez RFG S.A. i Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa w celu realizacji budowy rynku hurtu rolno - spożywczego w siedzibą Kościelcu.

⁶⁸ Spółka utworzona 9 lipca 2020 r. przez Regionalny Fundusz Gospodarczy S.A. i Krajowy Zasób Nieruchomości w celu realizacji inwestycji w ramach programu „Mieszkanie dla rozwoju”.

⁶⁹ Spółka powstała 1 stycznia 1998 r. w wyniku przekształcenia w jednoosobowa Spółkę Skarbu Państwa. RFG S.A. 13 stycznia 2020 r. objął 85% akcji Spółki Hutmar S.A.

⁷⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, ze zm.

sprawozdań z działalności Zarządu. W latach 2021-2022 Rada Nadzorcza w ramach nadzoru nad ww. spółkami ustaliła cele zarządcze dla Zarządu RFG S.A. dotyczące m.in. realizacji inwestycji przez Spółki Grupy Kapitałowej⁷¹. Ponadto Rada zbierała informacje o Spółkach zależnych w których akcje i udziały w spółkach stanowią majątek RFG S.A., m.in. w oparciu o Statut JAFP S.A. i umowy spółki Częstochowa Wiolinowa Sp. z o.o. wskazujące, że w okresie, w którym RFG S.A. pozostaje akcjonariuszem/udziałowcem spółek, są one zobowiązane do udzielania informacji o wszelkich istotnych zdarzeniach ich dotyczących. Rada Nadzorcza RFG S.A. w latach 2018-2022 nadzorowała sytuację finansową Spółki oraz spółek zależnych, a także dokonywała szczegółowych kwartalnych analiz wykonania Planów rzeczowo - finansowych RFG S.A. i przyjętych w nich parametrów ekonomicznych. Informacje na temat osiągniętych przez RFG S.A. i spółki zależne wyników finansowych były przedstawiane Radzie Nadzorczej przez Zarząd RFG S.A. na każdym posiedzeniu.

(akta kontroli str. 274-328, 361-378, 893-897)

Strategia Regionalnego Funduszu Gospodarczego S.A. na lata 2015-2020 – aktualizacja⁷² zakładała [...]³. Spółka planowała systematycznie zwiększać skalę swojej działalności rozwijając się w kluczowych dla siebie obszarach (turystyka, inwestycje, pożyczki). Jednocześnie planowana była dywersyfikacja działalności Spółki, w celu wzrostu przychodów oraz stabilności finansowej.

Przyjęta uchwałą⁷³ Zarządu RFG S.A. „Strategia RFG S.A. na lata 2021- 2025” (dalej Strategia) zawierała m.in. ocenę wykonania strategii na lata 2015-2020, analizę działalności Grupy Kapitałowej RFG S.A., analizę makroekonomiczną otoczenia przedsiębiorstwa, analizę konkurencji Spółki RFG S.A. i podmiotów z Grupy Kapitałowej oraz analizy i projekcje finansowe.

Zgodnie z danymi [...]³, wyniki finansowe Spółki w okresie 2015-2020 były niższe od zakładanych. Z prognozowanego w latach 2015-2020 zysku netto ze sprzedaży w kwocie [...]³ tys. zł, Spółka osiągnęła zysk w kwocie [...]³tys. zł, tj. [...]³%. Z prognozowanej w latach 2015-2020:

- straty ze sprzedaży w kwocie [...]³tys. zł Spółka zwiększyła stratę do kwoty [...]³ tys. zł (wzrost o [...]³ %),
- zysku z działalności operacyjnej w kwocie [...]³tys. Spółka osiągnęła zysk w wysokości [...]³ tys. zł ([...]³% zakładanego zysku),
- zysku (straty) brutto w kwocie [...]³ tys. zł Spółka osiągnęła zysk w wysokości [...]³ tys. zł (tj. [...]³% zakładanego),
- zysku (straty) netto w kwocie [...]³tys. zł Spółka osiągnęła zysk [...]³tys. zł ([...]³% zakładanego).

Zgodnie z „Planem rzeczowo-finansowym na rok 2021, RFG S.A. zaplanował osiągnięcie zysku w kwocie 601,8 tys. zł. Zgodnie ze sprawozdaniem finansowym strata netto Spółki za 2021 r. wyniosła 4.405,3 tys. zł. Przyczyną powstania straty oraz braku osiągnięcia zaplanowanego zysku było uzyskanie mniejszych niż planowano przychodów o kwotę o 8.443,0 tys. zł, (tj. o 74,7% od zakładanych) oraz dokonaniem aktualizacji wartości akcji spółki zależnej „Hutmar” S.A. na kwotę 2.106,3 tys. zł. Powodem nieosiągnięcia zaplanowanych przychodów było między innymi niezrealizowanie sprzedaży mieszkań z inwestycji budowy budynku wielorodzinnego z garażami podziemnymi w Częstochowie przy ulicy Botanicznej. Ponadto ,brak inwestorów chcących nabyć grunty przeznaczone przez Spółkę do sprzedaży, spowodował nieosiągnięcie zaplanowanych przychodów ze sprzedaży

⁷¹ Uchwała nr 108A/III/2021 z dnia 26.03.2021 r. oraz uchwała nr 147A/III/2022 z dnia 14.04.2022 r.

⁷² Strategia przyjęta uchwałą Zarządu nr 1/27/VII/2016 z 4 października 2016 r.

⁷³ Uchwała Zarządu Spółki RFG S.A. nr 1/48A/111/2021 z 4 listopada 2021 r.

nieruchomości. W związku z wykazaną stratą Spółki, pogorszeniu uległy również wskaźniki rentowności Spółki.

Na 2022 r. Spółka zaplanowała osiągnięcie zysku w kwocie 749,1 tys. zł. Zgodnie ze wstępnym sprawozdaniem finansowym Spółka wykazała stratę w kwocie [...]³ tys. zł⁷⁴. Powodem powstania straty oraz braku osiągnięcia zaplanowanego zysku był brak sprzedaży nieruchomości, z której planowano osiągnąć przychód w wysokości ok. 1.270,0 tys. zł. oraz brak zaplanowanego wpływu na kwotę [...]³ tys. zł. z tytułu pozytywnie rozstrzygniętego wyroku sądowego. Prezes Zarządu wyjaśnił, że wykazana strata była związana z brakiem realizacji sprzedaży nieruchomości, na który to nie wpłynęła żadna oferta oraz brakiem uzyskania innych przychodów operacyjnych.

(akta kontroli str. 16-21, 53-84, 450-456, 461, 702)

Wykazane w skonsolidowanym rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej RFG. S.A. przychody wzrosły w 2021 r. do kwoty 13.992 tys. zł, tj. o 37,2 % (o 3.762,1 tys. zł) w porównaniu do roku 2020 (10.119,9 tys. zł)⁷⁵. Wykazana za 2021 r. strata grupy kapitałowej zmniejszyła się o 222,7 tys. zł, tj. o 2,5%, z kwoty z kwoty 7.790,5 tys. zł do kwoty 7.567, 8 tys. zł. Zwiększenie przychodów Grupy Kapitałowej było wynikiem m.in. zwiększenia przychodów uzyskanych przez RFG S.A. z tytułu świadczenia usług hotelowo – gastronomicznych (wzrost o 1.339,2 tys. zł.) tj. o 88,1 % oraz wzrostu przychodów CM Amicus ze świadczenia usług podstawowej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej o 2.181,1 tys. zł tj. o 27,4%. Jednocześnie Grupa Kapitałowa w porównaniu do 2020 r. wygenerowała zwiększone koszty działalności operacyjnej o 3.539,4 tys. zł. tj. o 19,8%.

(akta kontroli str. 875-890)

Spółki wchodzące w skład grupy kapitałowej RFG S.A. wykazały:

1. Centrum Medyczne „AMICUS” Sp. z o.o.⁷⁶ w latach 2018-2020 osiągnęło dodatni wynik netto w kwocie odpowiednio: 30,5 tys. zł, 33, 5 tys. zł oraz 11,7 tys. zł. Koszty działalności operacyjnej Spółki wynosiły odpowiednio 7.546,5 tys. zł, 8.059 tys. zł oraz 8.520,3 tys. zł. Spółka w 2021 r. wykazała zysk na poziomie 62,8 tys. zł. Kwota kosztów operacyjnych Spółki wyniosła 10.836,9 tys. zł, w tym 5.068,1 tys. zł stanowiły wynagrodzenia wraz pochodnymi (46,7%). W 2022 r. Spółka wykazała zysk na poziomie 31,3 tys. zł. Kwota kosztów operacyjnych wyniosła 11.496,3 tys. zł, w tym 5.667,4 tys. zł stanowiły wynagrodzenia wraz pochodnymi (49,3%). Spółka w latach 2020 - 2022 wykazała stratę ze sprzedaży w wysokości odpowiednio: 554 tys. zł za 2020 r., 689.4 tys. zł za 2021 r. oraz 392,8 tys. zł za 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że RFG S.A. w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzał kontroli wykorzystania majątku CM Amicus Sp. z o.o. przez podmioty trzecie, w tym przez Centrum Usług Medycznych KUCELIN Sp. z o.o. (Spółka Kucelin⁷⁷).

Zarząd RFG S.A. wyjaśnił, że „z informacji przekazanej przez CM Amicus Sp. z o.o. – Spółka Kucelin nie korzysta z majątku Amicusa. W związku z powyższym nie zaistniały przesłanki do wyrażenia przez Zgromadzenie

⁷⁴ Dane wstępne rachunku zysku i strat z 3 lutego 2023 r.

⁷⁵ Termin na porządzenia sprawozdania za 2022 r. upływa w czerwcu 2023 r.

⁷⁶ Do podstawowej działalności Spółki należały usługi medyczne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, rehabilitacji oraz medycyny pracy.

⁷⁷ Spółka Kucelin ma siedzibę pod tym samym adresem co Spółka Amicus.

Wspólników Spółki Amicus zgody w przedmiotowym zakresie”. Ponadto wyjaśnił, że „szczegółowa informacja w tym zakresie została przekazana do Ministerstwa Aktywów Państwowych w piśmie z 26 maja 2022 r.” „Spółka Kucelin świadczyła jedynie usługi na rzecz CM Amicus, w których nie zawierało się udostępnianie przez Spółkę Kucelin jakichkolwiek maszyn, urządzeń lub majątku, w tym w szczególności należących do CM AMICUS. Istotą współpracy pomiędzy CM Amicus a spółką Kucelin było udostępnianie przez tę drugą pracowników i usług lekarzy specjalistów w takim zakresie, w jakim CM Amicus nie mogła zrealizować swoich zobowiązań, w tym wynikających z kontaktów z NFZ, w oparciu o własny zasób kadrowy. Spółka Kucelin w siedzibie CM Amicus i na sprzęcie CM Amicus nie świadczyła żadnych usług na rzecz podmiotów trzecich, a jedynie usługi na rzecz CM Amicus. W cenie usług skalkulowane były tylko i wyłącznie koszty związane z czasem pracy, bez jakichkolwiek kosztów związanych z korzystaniem z jakiegokolwiek majątku, albowiem Spółka Kucelin takowego nie udostępniała ani nie miała obowiązku udostępnić.”

(akta kontroli str. 16-22, 278, 457, 462-465, 485-566, 703-745, 910-911)

W sprawie nie przeprowadzania kontroli majątku Spółki Amicus przez RFG S.A. Minister Aktywów Państwowych wyjaśnił że „Skarb Państwa, reprezentowany przez Ministra Aktywów Państwowych, nie posiada udziałów w spółce CM Amicus sp. z o.o. (dalej: CM Amicus). Spółka CM Amicus jest jednoosobową spółką, w której 100% udziałów posiada RFG S.A., stąd właściwym do podejmowania ewentualnych czynności nadzorczo-kontrolnych jest jedyny wspólnik, tj. RFG S.A.”

(akta kontroli str.900-901)

2. Spółka HUTMAR S.A.⁷⁸ za 2020 r. wykazała stratę netto w kwocie 603,1 tys. zł. tj. o 60% wyższą niż planowano (362,2 tys. zł). Spółka realizowała proces restrukturyzacji, planowała stopniowo zwiększać rentowność dotychczasowej działalności oraz planowała rozpocząć sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej na farmie fotowoltaicznej. Spółka w 2020 r. otrzymała subwencję z Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. w kwocie 108 tys. zł. W 2021 r. Spółka kontynuowała działania przygotowujące do budowy farmy fotowoltaicznej, w tym m. in. dokonała wycinki drzew, uzyskała niezbędne pozwolenia/warunki techniczne oraz zakończyła proces wyboru wykonawcy projektu architektoniczno-budowlanego. Strata Spółki w 2021 r. wyniosła 548,2 tys. zł i była o 7,5% wyższa niż planowano (507 tys. zł). Koszty działalności operacyjnej Spółki wyniosły 1.546,5 tys. zł, w tym 605,6 tys. zł stanowiły wynagrodzenia wraz pochodnymi (39,9%). Spółka wykazała ujemny wynik ze sprzedaży w wysokości -656,9 tys. zł.

Strata Spółki w 2022 r. wyniosła 150,2 tys. zł i była o 141,1% niższa od planowanej (362,2 tys. zł), koszty działalności operacyjnej wyniosły 3.364,2 tys. zł, w tym 446,4 stanowiły wynagrodzenia⁷⁹. Spółka wykazała ujemny wynik ze sprzedaży (-166,2 tys. zł). W porównaniu do planowanej, Spółka zmniejszyła stratę głównie w związku ze zwiększoną sprzedażą węgla w IV kwartale 2022 r.

⁷⁸ Podstawową działalnością Spółki był: handel ekogroszkiem, prowadzenie gospodarki wodno-ściekowej wraz z obsługą oczyszczalni ścieków, dzierżawa terenu i najem powierzchni, dzierżawa urządzeń energetycznych i prowadzenie przeglądów instalacji. Przewidywanym głównym kierunkiem rozwoju było budowa farmy fotowoltaicznej.

⁷⁹ Dane na podstawie sprawozdania F 01 za IV kwartał 2022 r. oraz planu rzeczowo finansowego na rok 2022.

Spółka natomiast do końca stycznia 2023 r. nie rozpoczęła prac budowlanych farmy fotowoltaicznej i była na etapie opracowywania projektów wykonawczych⁸⁰.

(akta kontroli str. 16-22, 277, 408-409, 459, 466-474, 567-596, 746-819)

3. Spółka Wiolinowa⁸¹ za 2020 r. wygenerowała stratę w kwocie 402,9 tys. zł. na którą składały się głównie koszty amortyzacji (207,5 tys. zł) oraz wynagrodzeń wraz z pochodnymi (128,5 tys. zł). Przychód spółki ze sprzedaży wyniósł 3,3 tys. zł. Za 2021 r. Spółka wykazała stratę w kwocie 1.159,7 tys. zł. Przychód ze sprzedaży wyniósł 2,5 tys. zł. Koszty operacyjne Spółki wyniosły 1.252,1 tys. zł, w tym 398,5 tys. zł stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi⁸². Spółka w 2021 r. dokonała m.in. wycinki drzew, uzyskała niezbędne pozwolenia (warunki techniczne), złożyła również wniosek o wydanie zgody na lokalizację zjazdów nr 1 i 2 z drogi publicznej ulicy Wiolinowej, zakończono procedurę wyłonienia wykonawcy projektu architektoniczno- budowlanego). Za 2022 r. Spółka wykazała stratę w kwocie 806,1 tys. zł. Zysk ze sprzedaży wyniósł 17,4 tys. zł, a koszty rodzajowe spółki 1.285,5 tys. zł, z czego 38% kosztów rodzajowych stanowiły koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi (490,2 tys. zł). Zgodnie ze strategią Spółki RFG S.A. [...]³.

Spółka w sierpniu 2022 r. otrzymała pozwolenie na budowę, w następstwie którego zostało wyłonione w październiku 2022 r. biuro projektowe w celu realizacji projektów technicznych i wstępnych kosztorysów. Spółka nie rozpoczęła prac budowlanych, jak również nie uzyskała kredytu inwestycyjnego.

(akta kontroli str. 16-22, 277, 403-408, 458, 475-481, 597-608, 821-835, 2389-2390)

4. Spółka Jurajski Agro Fresh Park S.A. powstała w wyniku działań podejmowanych od 2017 r. przez RFG S.A., zmierzających do realizacji budowy rynku rolno - spożywczego. RFG S.A. wniósł do Spółki wkład niepieniężny w postaci know-how, które stanowiło m.in. „*Studium możliwości zagospodarowania i wykorzystania komercyjnego terenu inwestycyjnego w Gminie Rzędziny – Budowa Giełdy Towarowo-Handlowej Hurtu Rolno-Spożywczego*”. Dokument zawierał [...]³. W roku 2021 Spółka podjęła działania w zakresie realizacji ww. inwestycji m.in. poprzez podpisanie umowy na wykonanie projektu budowlanego wraz z projektami wykonawczymi i uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na przebudowę linii średnich napięć, podpisanie umowy na kompleksowe przygotowanie wniosków w celu uzyskania warunków technicznych/uzgodnień do doprowadzenia mediów dla inwestycji oraz zawarła umowę na opracowanie dokumentacji środowiskowej i uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla inwestycji. W 2021 r. opracowano i przyjęto dokumenty strategiczne: kompleksowy program wykorzystania potencjału gospodarczego terenu o powierzchni 128 ha położonego na terenie gminy Mykanów, jako część bazy produkcyjnej dla Rynku

⁸⁰ Pismo Zarządu RFG S.A. nr BZ.0810.1.2022.BZ/200/2023 z 8 lutego 2023 r.

⁸¹ Spółka powstała w celu wybudowaniu ośmiu budynków mieszkalnych wraz z towarzyszącą infrastrukturą o łącznej powierzchni 26,4 tys. m² (zgodnie z założeniami część mieszkań ma być sprzedana, a część oddanych w najem).

⁸² Plan rzeczowo-finansowy na 2021 zakładał osiągnięcie przychodów kwocie 47,7 tys. zł oraz wydatki w kwocie 4.611,5 tys. zł.

Hurtu-Rolno-Spożywczego, realizowanego przez Spółkę oraz strategiczny plan marketingowy dla ww. inwestycji.

Na 2021 r. Spółka zaplanowała stratę netto w kwocie 2.448,5 tys. zł, w tym przychody netto miały wynieść 90,6 tys. zł, a koszty operacyjne 2.551,5 tys. zł. Sprawozdanie finansowe spółki JAFP S.A. za 2020 - 2021 r.⁸³ (wykazało stratę netto w kwocie 1.978,4 tys. zł w tym 117,7 tys. zł stanowił przychód netto ze dzierżawy nieruchomości, a 2.096,1 tys. zł stanowiły koszty działalności operacyjnej, spośród których 892,3 tys. zł (42,6%) to koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi.

Na 2022 r. Spółka zaplanowała stratę netto w kwocie 1.533,2 tys. zł, w tym przychody netto miały wynieść 626,5 tys. zł, a koszty operacyjne 2.495,1 tys. zł. Zgodnie ze wstępnymi danymi finansowymi za 2022 r.⁸⁴ Spółka wykazała zysk netto w kwocie [...]³ tys. zł, w tym 540,8 tys. zł stanowił przychód netto ze sprzedaży, a 1.717,6 tys. zł stanowiły koszty działalności operacyjnej, spośród których 1 127 tys. zł (65,6%) to koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi.

(akta kontroli str. 16-22, 277, 460, 482-484, 609-701, 836-891)

Stwierdzone
nieprawidłowości

Ocena częściowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zarząd RFG S.A. podejmował działania w zakresie realizacji funkcji nadzoru polegające na egzekwowaniu od spółek zależnych comiesięcznych informacji m.in. o podjętych przez zarządy uchwałach, istotnych zdarzeniach, poniesionych kosztach wynikach finansowych oraz informacji na temat średniej wynagrodzeń, ewentualnych zmian w składach rad nadzorczych, a także przekazywania kwartalnych sprawozdań. Nie wszystkie spółki wchodzące w skład grupy kapitałowej RFG S.A. w pełni realizowały nałożone na nie obowiązki. Spółka Częstochowa Wiolinowa Sp. z o.o. w 2022 r. przekazywała nieregularnie informacje finansowe. Ponadto nie przekazywała informacji dotyczących istotnych zdarzeń w Spółce. Zarząd CM Amicus w latach objętych kontrolą nie przekazywał danych na temat kosztów poniesionych przez Spółkę z tytułu sponsoringu, reklamy i usług prawnych. Rady Nadzorcze Spółek nie przekazywały kwartalnych informacji na temat oceny realizacji strategii wieloletniej oraz planu rzeczowo – finansowego. Rada Nadzorcza Spółki Wiolinowa, pomimo stosownych działań ze strony RFG S.A. nie wywiązywała się z obowiązku przekazywania kopii uchwał po odbytych posiedzeniach.

IV Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

- Wnioski
1. Przyjęcie przez Zarząd i Zgromadzenie Wspólników zmodyfikowanej Strategii Spółki na lata 2021-2026 i jej realizacja.
 2. Realizacja uchwały Zarządu RFG S.A. poprzez rozszerzenie zakresu działalności RFG S.A. o działalność księgową.

⁸³ Spółka nie sporządzała sprawozdania za 2020 r.

⁸⁴ Rachunek zysków i strat JAFP S.A. na dzień 20.01.2022 r. Dane mogą ulec zmianie.

V Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 21 kwietnia 2023 r.

Kontrolerzy
Dariusz Marszałek
Główny specjalista kp.

/-/

Kinga Salach
Specjalista kp.

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Rolnictwa
i Rozwoju Wsi
p.o. Dyrektor
Marek Adamiak

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał Marek Adamiak p.o. Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi

